

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (aštuntoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. lapkričio 7 d.*

„Institucinė teisė – Europos Parlamentas – Sprendimas, kuriuo politinės partijos tam tikros išlaidos, nurodytos siekiant gauti 2015 m. dotaciją, pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų – Sprendimas, kuriuo dotacija skiriama 2017 m. ir kuriame numatytas 33 % maksimalios dotacijos sumos dydžio išankstinis finansavimas ir pareiga pateikti banko garantiją – Nešališkumo pareiga – Teisė į gynybą – Finansinis reglamentas – Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklės – Reglamentas (EB) Nr. 2004/2003 – Proporcingumas – Vienodas požiūris“

Byloje T-48/17

Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL (ADDE), įsteigta Briuselyje (Belgija), iš pradžių atstovaujama advokatų L. Defalque ir L. Ruessmann, vėliau – advokato M. Modrikanen, o galiausiai – advokato Y. Rimokh,

ieškovė,

prieš

Europos Parlamentą, atstovojamą C. Burgos ir S. Alves,

atsakovą,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pateikto prašymo panaikinti, pirma, 2016 m. lapkričio 21 d. Parlamento sprendimą, kuriuo tam tikros išlaidos pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų siekiant gauti 2015 m. dotaciją, ir, antra, 2016 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento sprendimą FINS-2017-13 dėl 2017 m. dotacijos skyrimo ieškovei tiek, kiek šiuo sprendimu išankstinis finansavimas ribojamas 33 % maksimalios dotacijos sumos dydžiu su sąlyga, kad bus pateikta banko garantija,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji išplėstinė kolegija),

kurių sudaro pirmininkas A. M. Collins (pranešėjas), teisėjai M. Kancheva, R. Barents, J. Passer ir G. De Baere,

posėdžio sekretorius F. Oller, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. gegužės 8 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 Ieškovė *Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL (ADDE)* yra Europos politinė partija, kaip tai suprantama pagal 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2004/2003 dėl reglamentų, reglamentuojančių Europos politines partijas, ir šių partijų finansavimo taisyklių (OL L 297, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 500) 2 straipsnio 3 dalį.
- 2 2014 m. rugsėjo 30 d. ieškovė, remdamasi Reglamento Nr. 2004/2003 4 straipsniu, pateikė prašymą dėl finansavimo iš bendrojo Europos Sąjungos biudžeto už 2015 finansinius metus.
- 3 Per 2014 m. gruodžio 15 d. susirinkimą Europos Parlamento biuras priėmė sprendimą FINS-201-14, kuriuo ieškovei 2015 finansiniams metams skiriama maksimali 1 241 725 EUR dotacija.
- 4 2016 m. balandžio 18 d. išorinis auditorius parengė audito ataskaitą, kurioje padaryta išvada, kad 2015 finansinių metų 157 935,05 EUR išlaidų neatitinka reikalavimų.
- 5 Nuo 2016 m. gegužės mėn. Parlamento tarnybos atliko papildomus patikrinimus. Po šių patikrinimų 2016 m. gegužės 23 d. Parlamentas išsiuntė ieškovei raštą, kuriame jai buvo pranešta apie 2016 m. gegužės 9 d. jo biuro sprendimą ir išdėstyti referendumų kampanijų finansavimo draudimo aiškinimo kriterijai.
- 6 2016 m. rugsėjo 27 d. ir 26 d. Parlamento tarnybos atliko patikrinimą ieškovės patalpose.
- 7 2016 m. rugsėjo 30 d. ieškovė pateikė prašymą dėl finansavimo iš bendrojo Europos Sąjungos biudžeto 2017 finansiniams metams.
- 8 2016 m. spalio 14 d. raštu Parlamento finansų generalinis direktorius pranešė ieškovei, kad, gavus išorinio audito ataskaitą ir Parlamento tarnyboms atlikus papildomus patikrinimus, tam tikros išlaidos buvo pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų, kiek tai susiję su 2015 finansiniais metais. Ieškovei buvo pasiūlyta iki 2016 m. lapkričio 4 d. pateikti savo pastabas.
- 9 2016 m. lapkričio 2 d. ieškovė pateikė pastabas dėl 2016 m. spalio 14 d. Parlamento finansų generalinio direktoriaus rašto. Be to, ji paprašė jos išklausti per Parlamento biuro susitikimą, numatytą siekiant priimti sprendimą dėl galutinės ataskaitos, kurią ji buvo pateikusi dėl 2015 finansinių metų.
- 10 2016 m. lapkričio 10 d. Parlamento Generalinis sekretorius paragino Parlamento biurą priimti sprendimą dėl galutinės ataskaitos, kurią ieškovė buvo pateikusi dėl 2015 finansinių metų, pripažįstant tam tikras išlaidas neatitinkančiomis reikalavimų.
- 11 2016 m. lapkričio 21 d. susirinkime Parlamento biuras išnagrinėjo galutinę ataskaitą, kurią ieškovė buvo pateikusi dėl 2015 finansinių metų po to, kai buvo užbaigtos jos tų metų ataskaitos. Jis pripažino, kad 500 615,55 EUR suma neatitinka reikalavimų, ir nustatė, kad ieškovei skirtina galutinė dotacija turi būti 820 725,08 EUR. Todėl jis paprašė ieškovės grąžinti 172 654,92 EUR sumą (toliau – ginčijamas sprendimas dėl 2015 finansinių metų).
- 12 2016 m. gruodžio 5 d. Parlamento Generalinis sekretorius paragino biurą priimti sprendimą dėl prašymų skirti finansavimą 2017 finansiniams metams iš bendrojo Europos Sąjungos biudžeto, kuriuos pateikė tam tikros Europos politinės partijos ir politiniai fondai, įskaitant ieškovę.

- 13 Per 2016 m. gruodžio 12 d. susirinkimą Europos Parlamento biuras priėmė sprendimą FINS-2017-13, kuriuo ieškovei buvo suteikta 1 102 642,71 EUR maksimali dotacija 2017 finansiniams metams ir numatyta, kad išankstinis finansavimas yra ribojamas 33 % maksimalios dotacijos sumos su sąlyga, kad paprašius bus pateikta banko garantija (toliau – ginčijamas sprendimas dėl 2017 finansinių metų). Šis sprendimas buvo pasirašytas ir apie jį pranešta ieškovei 2016 m. gruodžio 15 d.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 14 2017 m. sausio 27 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovės ieškinį.
- 15 Atskiru dokumentu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo tą pačią dieną) ieškovė pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones. Šis prašymas buvo atmestas 2017 m. kovo 14 d. Nutartimi *ADDE / Europos Parlamentas* (T-48/17 R, nepaskelbta Rink., EU:T:2017:170). Su šiuo procesu susijusių bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimas buvo atidėtas.
- 16 Pasibaigus rašytinei proceso daliai ieškovei buvo įteiktas šaukimas į teismo posėdį, iš pradžių numatytą 2018 m. birželio 6 d.; jis buvo atidėtas dėl ieškovės atstovo negalėjimo dalyvauti.
- 17 2018 m. liepos 30 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės prašymą suteikti jai nemokamą teisinę pagalbą taikant Bendrojo Teismo procedūros reglamento 147 straipsnio nuostatas. Atsižvelgęs į Parlamento pastabas, uždavęs ieškovei tam tikrus klausimus ir paprašęs pateikti tam tikrus dokumentus taikant proceso organizavimo priemones, numatytas Procedūros reglamento 89 straipsnyje, 2019 m. vasario 5 d. Nutartimi *ADDE / Europos Parlamentas* (T-48/17 AJ, nepaskelbta Rink.) Bendrasis Teismas atmetė nemokamos teisinės pagalbos prašymą.
- 18 Po to, kai buvo paskirtas naujas ieškovės atstovas, 2019 m. gegužės 8 d. posėdyje buvo išklaustytos šalys ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo žodinius klausimus.
- 19 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų,
 - panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų tiek, kiek juo išankstinis finansavimas ribojamas 33 % maksimalios dotacijos sumos su sąlyga, kad bus pateikta banko garantija,
 - priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas.
- 20 Parlamentas Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
 - priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

Dėl teisės

Dėl prašymo panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų

- 21 Grįsdama prašymą panaikinti sprendimą, kuriuo tam tikros 2015 finansinių metų išlaidos pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų, ieškovė nurodo tris pagrindus, grindžiamus, pirma, gero administravimo principo ir teisės į gynybą pažeidimu, antra, Reglamento Nr. 2004/2003 7–9 straipsnių pažeidimu ir, trečia, proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu.

- 22 Atsižvelgiant į tai, kad ieškinyje nėra jokių argumentų, kuriais būtų grindžiamas trečiasis pagrindas (taigi jis išdėstytas abstrakčiai), šis pagrindas yra nepriimtinas, nes vien Sąjungos teisės principo, kuris, kaip teigiama, buvo pažeistas, nurodymas, nepateikiant faktinių ir teisinių aplinkybių, kuriomis grindžiamas šis teiginys, neatitinka Procedūros reglamento 76 straipsnio d punkto reikalavimų (2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, T-219/04, EU:T:2007:121, 89 punktas).

Dėl tariamo gero administravimo principo ir teisės į gynybą pažeidimo

- 23 Pirmą ieškinio pagrindą, pateiktą grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, sudaro dvi dalys. Šio pagrindo pirmoje dalyje ieškovė tvirtina, kad Parlamentas pažeidė gero administravimo principą ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 straipsnį, nes ginčijamas sprendimas dėl 2015 finansinių metų nebuvo teisingas ir nešališkas dėl Parlamento biuro sudėties. Konkrečiai kalbant, ji pažymi, kad šiame biure, kurį sudaro Parlamento pirmininkas ir keturiolika jo pavaduotojų, nėra nė vieno vadinamųjų „euroskeptikų“ partijų atstovo. Todėl dėl savo sudėties minėtas biuras negali užtikrinti nešališkos ir objektyvios Europos politinėms partijoms ir su jomis susijusiems politiniams fondams skirtų lėšų kontrolės. Šią išvadą, beje, patvirtina tai, kad pagal 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo (OL L 317, 2014 11 4, p. 1) 6 straipsnį šiuo tikslu buvo įsteigta nepriklausoma institucija.
- 24 Be to, ieškovė tvirtina, kad Parlamento pirmininko pavaduotoja S. Ulrike Lunacek, priklausanti Žaliųjų frakcijai / Europos laisvajam aljansui, kuri yra Parlamento biuro narė, prieš priimant ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, viešai išsakė teiginius, rodančius jos priešišumą ir nešališkumą stoką ieškovės atžvilgiu.
- 25 Pirmo pagrindo antroje dalyje, pateiktoje grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, ieškovė nurodo teisės į gynybą, visų pirma teisės būti išklaustyti, garantuojamos pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktą ir tuo metu galiojusių Parlamento darbo tvarkos taisyklių 224 straipsnį, pažeidimą. Ji tvirtina, kad jos 2016 m. lapkričio 2 d. rašytinės pastabos nebuvo perduotos Parlamento biurui. Jos teigimu, minėtam biurui skirtame Parlamento Generalinio sekretoriaus rašte buvo tik nurodyta, kad su šiomis pastabomis galima susipažinti pateikus prašymą. Ji taip pat teigia, kad, nepaisydamas jos prašymo, šis biuras nepakvietė jos, kad būtų išklaudyta, per susitikimą, per kurį buvo priimtas ginčijamas sprendimas dėl 2015 finansinių metų. Galiausiai ji pažymi, kad ginčijamas sprendimas dėl 2015 finansinių metų jau buvo priimtas ir pasirašytas iki 2016 m. lapkričio 21 d. Parlamento biuro susitikimo, nes jis buvo jai išsiųstas elektroniniu paštu prieš pasibaigiant tam susitikimui.
- 26 Dublike ieškovė priduria, kad Parlamento finansų generalinis direktorius ar Parlamento Generalinis sekretorius savo rašte, skirtame Parlamento biurui, neatsižvelgė į jos 2016 m. lapkričio 2 d. rašytines pastabas, jų nekomentavo ir neatmetė. Jos teigimu, jai skirtas 2016 m. spalio 14 d. minėto finansų generalinio direktoriaus raštas ir 2016 m. lapkričio 10 d. minėto Generalinio sekretoriaus raštas, skirtas Parlamento biurui, yra identiški. Atsižvelgdama į šiuos argumentus ji teigia, kad buvo pažeista jos teisė būti išklaustyti kompetentingos institucijos, t. y. šio biuro.
- 27 Parlamentas ginčija ieškovės argumentus.
- 28 Dėl gero administravimo principo pažeidimo Parlamentas teigia, kad ieškovė nepateikė jokių įrodymų dėl tariamo jo biuro šališkumo. Be to, minėto biuro kompetencija priimti sprendimus dėl Europos politinių partijų finansavimo numatyta tuo metu galiojusių Parlamento darbo tvarkos taisyklių 224 straipsnyje ir iš dalies pakeisto 2004 m. kovo 29 d. Parlamento biuro sprendimo, nustatančio Reglamento Nr. 2004/2003 įgyvendinimo tvarką (OL C 63, 2014, p. 1, toliau – 2004 m. kovo 29 d. biuro sprendimas), 4 straipsnyje, o ieškovė nepateikė jokio šių nuostatų neteisėtumu grindžiamo

prieštaravimo. Be to, Parlamentas pažymi, kad Reglamentas Nr. 1141/2014 netaikytinas šioje byloje ir kad bet kuriuo atveju kompetenciją priimti sprendimus dėl prašymų skirti finansavimą vis dar turi Parlamentas, o ne šiuo reglamentu įsteigta nepriklausoma institucija.

- 29 Triplike Parlamentas teigia, kad ieškovės teiginiai dėl jo biuro nario nešališkumo nebuvimo buvo susiję tik su vienu šio organo nariu. Be to, jo nuomone, aptariami pareiškimai neįrodo nešališkumo nebuvimo, o tik rodo, kad ši narė jau buvo išnagrinėjusi tą klausimą ir nusprendusi, kaip balsuos per minėto biuro susitikimą.
- 30 Kalbėdamas apie tariamą teisės į gynybą ir teisės būti išklaustyta pažeidimą Parlamentas teigia, kad ieškovės buvo paprašyta pateikti pastabas, susijusias su tuo, jog tam tikros 2015 finansinių metų išlaidos galėjo būti laikomos neatitinkančiomis reikalavimų, ir ji tai padarė 2016 m. lapkričio 2 d. Jo teigimu, finansų generalinis direktorius išnagrinėjo šias pastabas ir nusprendė, kad jos negali paneigti, jog nagrinėjamos išlaidos neatitinka reikalavimų. Be to, jis pažymi, kad 2016 m. lapkričio 10 d. Generalinio sekretoriaus rašte, kuriuo biuras raginamas priimti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, buvo pateikta aiški nuoroda į minėtas pastabas. Jis taip pat nurodo, kad šiame rašte priduriama, jog su šiomis pastabomis galima susipažinti jo sekretoriato pateikus prašymą. Galiausiai dėl teiginio, kad minėtas sprendimas buvo priimtas ir pasirašytas iki minėto biuro susitikimo, jis tvirtina, kad nors šis sprendimas buvo iš anksto parengtas prieš minėtą susitikimą, jis buvo išsiųstas ieškovei tik po to, kai biuras jį išnagrinėjo ir priėmė.
- 31 Bendrasis Teismas mano, kad pirmiausia reikia išnagrinėti pirmo pagrindo antrą dalį, nurodytą grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų.
- 32 Kaip nurodyta Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkte, teisė į gerą administravimą apima, be kita ko, kiekvieno asmens teisę būti išklaustyta prieš taikant be kokią individualią jam nepalankią priemonę.
- 33 Pagal tuo metu galiojusią Parlamento darbo tvarkos taisyklių 224 straipsnio 3 dalį, pasibaigus biudžetiniams metams, Parlamento biuras patvirtina politinės partijos, kuriai skirtas finansavimas, galutinę veiklos ataskaitą ir finansinę ataskaitą. Pagal to paties straipsnio 5 dalį biuras veikia atsižvelgdamas į Generalinio sekretoriaus pasiūlymą. Išskyrus to straipsnio 1 ir 4 dalyse numatytus atvejus, prieš priimdamas sprendimą biuras išklauso atitinkamos politinės partijos atstovus.
- 34 Be to, teisės į gynybą užtikrinimo principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurį reikia taikyti, kai administracija ketina priimti aktą asmens nenaudai. Vadovaujantis šiuo principu, asmenys, kuriems skirti sprendimai, galintys turėti reikšmingą poveikį jų interesams, privalo turėti galimybę veiksmingai išreikšti savo poziciją dėl įrodymų, kuriais administracija ketina grįsti savo sprendimą. Šiuo tikslu jiems turi būti nustatytas pakankamas laikotarpis (2008 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, 36 ir 37 punktai).
- 35 Pirma, kalbant apie ieškovės kaltinimą, kad ji nebuvo konkrečiai išklaudyta per Parlamento biuro susitikimą, kuriame buvo priimtas ginčijamas sprendimas dėl 2015 finansinių metų, pakanka konstatuoti, kad nei nagrinėjami teisės aktai, nei bendrasis teisės į gynybą užtikrinimo principas nesuteikia jai teisės į formalų išklausimą, nes galimybės raštu pateikti savo pastabas pakanka, kad būtų užtikrintas teisės būti išklaustyta laikymasis (pagal analogiją žr. 2005 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Common Market Fertilizers / Komisija*, T-134/03 ir T-135/03, EU:T:2005:339, 108 punktą ir 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Bank Melli Iran / Taryba*, T-35/10 ir T-7/11, EU:T:2013:397, 105 punktą). Taip pat neginčytina, kad 2016 m. lapkričio 2 d. ieškovė galėjo pateikti savo rašytines pastabas.
- 36 Antra, kalbant apie ieškovės kaltinimą, kad jos 2016 m. lapkričio 2 d. rašytinės pastabos nebuvo perduotos Parlamento biurui, reikia pažymėti, kad 2016 m. lapkričio 10 d. Parlamento Generalinio sekretoriaus rašto, kuriuo Parlamento biuras buvo paragintas priimti ginčijamą sprendimą dėl 2015

finansinių metų, 5 ir 6 punktuose pateikiama nuoroda į šias pastabas, pažymint, kad į jas buvo atsižvelgta ir priduriant, kad su dokumentų originalais galima susipažinti Parlamento sekretoriате pateikus prašymą. Todėl šiam kaltinimui negalima pritarti.

- 37 Trečia, reikia atmesti ieškovės teiginį, kad ginčijamas sprendimas dėl 2015 finansinių metų buvo priimtas ir pasirašytas iki Parlamento biuro susitikimo, nes minėtas sprendimas ieškovei buvo nusiųstas 2016 m. lapkričio 21 d. 19 val. 16 min. elektroniniu laišku, t. y. prieš pasibaigiant minėtam susitikimui. Kaip teisingai teigia Parlamentas, jokios nuostatos nedraudžia iš anksto parengti sprendimo projekto prieš šį susitikimą, kaip tai buvo padaryta šiuo atveju. Be to, Parlamentas patikslina, kad šis sprendimas buvo išsiųstas ieškovei tik po to, kai biuras išnagrino šį klausimą ir priėmė nagrinėjamą sprendimą. Reikia konstatuoti, kad ieškovė nepateikė jokių įrodymų, leidžiančių manyti, kad šis teiginys klaidingas. Vadinas, šį kaltinimą reikia atmesti.
- 38 Ketvirta, kalbant apie ieškovės argumentą, kad Parlamento finansų generalinis direktorius ar Parlamento Generalinis sekretorius savo 2016 m. lapkričio 10 d. rašte neatsižvelgė į jos 2016 m. lapkričio 2 d. rašytines pastabas, jų nekommentavo ir neatmetė, reikia konstatuoti, kad tame rašte pateikiama aiški nuoroda į šias pastabas ir nurodoma, kad į jas buvo atsižvelgta rengiant nagrinėjamą pasiūlymą. Todėl Parlamentas negali būti laikomas atsakingu už ieškovės teisės į gynybą pažeidimą šiuo aspektu. Jei ieškovė mano, kad ginčijamame sprendime dėl 2015 finansinių metų tinkamai neatsakyta į jos pastabose išdėstytus argumentus, ji turi ginčyti šį sprendimą iš esmės, kaip ji, beje, daro pateikdama antrą pagrindą, nurodytą siekiant pagrįsti prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų.
- 39 Todėl reikia atmesti kaip nepagrįstą pirmojo pagrindo antrą dalį, nurodytą grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų.
- 40 Kalbant apie pirmojo pagrindo pirmą dalį, nurodytą grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, reikia pažymėti, kad pagal Chartijos 41 straipsnio „Teisė į gerą administravimą“ 1 dalį kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kiek įmanomai trumpesnę laiką.
- 41 Šiuo aspektu reikia priminti, kad Chartijos 41 straipsnio 1 dalyje garantuojama asmens teisė į tai, kad Sąjungos institucijos tvarkytų jo reikalus nešališkai, atspindi bendrąjį Sąjungos teisės principą (šiuo klausimu žr. 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Ispanija / Taryba*, C-521/15, EU:C:2017:982, 88 ir 89 punktus).
- 42 Remiantis jurisprudencija gero administravimo principas pirmiausia reiškia, kad kompetentinga institucija turi atidžiai ir nešališkai išnagrinti visas reikšmingas atitinkamo atvejo aplinkybes (šiuo klausimu žr. 2017 m. birželio 8 d. Sprendimo *Schniga / BAVT*, C-625/15 P, EU:C:2017:435, 47 punktą).
- 43 Be to, nešališkumo reikalavimas apima, viena vertus, subjektyvų nešališkumą, reiškiantį, kad nė vienas bylą nagrinėjantis atitinkamos institucijos pareigūnas neturi reikšti šališkumo ar asmeninio palankumo, ir, kita vertus, objektyvų nešališkumą, reiškiantį, kad institucija turi suteikti pakankamas garantijas, kad neliktų jokių pagrįstų abejonių šiuo klausimu (2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Ziegler / Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 155 punktą; 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Ispanija / Taryba*, C-521/15, EU:C:2017:982, 91 punktą ir 2019 m. kovo 27 d. Sprendimo *August Wolff ir Remedia / Komisija*, C-680/16 P, EU:C:2019:257, 27 punktą).
- 44 Konkrečiau kalbant apie pareiškimus, dėl kurių gali būti pažeisti nešališkumo reikalavimai, reikia priminti, kad svarbi yra tikra jų prasmė, o ne žodinė forma. Be to, klausimas, ar pareiškimai gali pažeisti teisę į gerą administravimą ir, be kita ko, teisę į tai, kad reikalai būtų tvarkomi nešališkai, turi būti sprendžiamas atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, kuriomis buvo suformuluotas atitinkamas pareiškimas. Konkrečiai kalbant, reikia išnagrinti, ar pareiškimuose tik pabrėžiama, kad kyla taikytinų

taisyklių pažeidimo rizika, ar jie lemia galutinį sprendimą šiuo aspektu (šiuo klausimu žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Atlantic Container Line ir kt. / Komisija*, T-191/98 ir T-212/98 – T-214/98, EU:T:2003:245, 445 ir 448 punktus).

- 45 Be to, tuo atveju, kai Parlamentas turi didelę diskreciją, atliekant tokios diskrecijos įgyvendinimo teisminę kontrolę turi būti tik patikrinama, ar laikytasi procedūros ir motyvavimo taisyklių, ar tiksliai nustatytos faktinės aplinkybės ir ar nebuvo padaryta akivaizdžios vertinimo klaidos ir piktnaudžiauta įgaliojimais (šiuo klausimu žr. 2009 m. gegužės 20 d. Sprendimo *VIP Car Solutions / Parlamentas*, T-89/07, EU:T:2009:163, 56 punktą ir 2015 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *GSA ir SGI / Parlamentas*, T-321/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:834, 33 punktą). Kai Sąjungos institucijos turi tokią diskreciją, juo labiau svarbu laikytis vykdančią administracinę procedūrą Sąjungos teisinėje sistemoje suteikiamų garantijų, įskaitant gero administravimo principą ir visų pirma nešališkumo pareigą (šiuo klausimu žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Technische Universität München, C-269/90*, EU:C:1991:438, 14 punktą). Šiuo atveju, kalbant apie administracinę procedūrą, susijusią su sudėtingais teisiniais ir apskaitos vertinimais, reikia konstatuoti, kad Parlamentas turi tam tikrą diskreciją priimti sprendimą dėl išlaidų, kurias ieškovė patyrė dėl 2015 finansinių metų, atitikties reikalavimams, be kita ko, pagal Reglamentą Nr. 2004/2003 7 ir 8 straipsnius.
- 46 Šį atvejį reikia nagrinėti atsižvelgiant būtent į šiuos svarstymus.
- 47 Pirma, ieškovė mano, jog Parlamento biuro sudėties vien dėl jos pobūdžio pakanka, kad būtų užginčytas šio organo nešališkumas. Šiam argumentui negalima pritarti dėl trijų priežasčių.
- 48 Iš pradžių reikia pažymėti, kad Parlamento biuras yra kolegialus organas, kurį sudaro Parlamento pirmininkas ir keturiolika pirmininko pavaduotojų, kuriuos visus renka Parlamento nariai pagal tuo metu galiojusį Parlamento darbo tvarkos taisyklių 16 ir 17 straipsnius. Todėl šios institucijos sudėtimi siekiama atspindėti nuomonių įvairovę pačiame Parlamente.
- 49 Be to, neturi reikšmės tai, kad pagal Reglamentą Nr. 1141/2014 buvo įsteigta nepriklausoma institucija tam tikroms funkcijoms atlikti, atsižvelgiant į Europos politinius fondus, nes šis reglamentas netaikomas šios bylos faktinėms aplinkybėms. Iš tiesų, remiantis šio reglamento 41 straipsniu, jis taikomas tik nuo 2017 m. sausio 1 d. Bet kuriuo atveju pagal to paties reglamento 18 straipsnio 4 dalį, siejamą su 2017 m. birželio 12 d. Parlamento biuro sprendimo, nustatančio Reglamentą Nr. 1141/2014 įgyvendinimo tvarką (OL C 205, 2017, p. 2), 5 straipsnio 1 dalimi, kompetenciją priimti sprendimus dėl prašymų skirti finansavimą vis dar turi šis biuras.
- 50 Galiausiai, kaip teisingai pažymi Parlamentas, reikia konstatuoti, kad ieškovė pagal SESV 277 straipsnį nepateikė neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo dėl nuostatų, reglamentuojančių Parlamento biuro sudėtį, ir jos kompetencijos priimti sprendimus dėl Europos politinių partijų ir fondų finansavimo, visų pirma dėl tuo metu galiojusio Parlamento darbo tvarkos taisyklių 24 ir 25 straipsnių ir 2004 m. kovo 29 d. biuro sprendimo 4 straipsnio.
- 51 Antra, kalbėdama apie vieno iš Parlamento biuro narių elgesį, ieškovė tvirtina, kad šis narys prieš 2016 m. lapkričio 21 d. šio biuro susitikimą viešai padarė pareiškimus, patvirtinančius jo nešališkumo stoką jos atžvilgiu.
- 52 Siekiant įvertinti ieškovės kaltinimo, susijusio su Parlamento biuro nario pareiškimais, pagrįstumą reikia atsižvelgti į tam tikras aplinkybes, kaip antai atitinkamų pareiškimų turinį, pareiškimus padariusio asmens funkcijas ir vaidmenį, kurį šis asmuo faktiškai atliko per sprendimo priėmimo procedūrą.
- 53 Dėl nagrinėjamų pareiškimų šioje byloje reikia pažymėti, kad 2016 m. lapkričio 17 d. politinė grupė, kuriai priklauso aptariamas Parlamento biuro narys, išplatino pranešimą spaudai, kuriame buvo toks šio nario pareiškimas: „tikimės, kad audito ataskaita bus patvirtinta per šį pirmadienį vyksiantį

Europos Parlamento biuro susitikimą ir kad Parlamento institucijos pateiks tvirtą ir nedviprasmišką atsakymą“, ir „fondams turi būti skirta kompensacija, o UKIP turi atsakyti už apgaulingą manipuliavimą Britanijos elektoratu“. Šiame pranešime pridurta, kad ieškovė yra Europos politinė partija, kurioje dominuoja UKIP, t. y. *UK Independence Party*.

- 54 Be to, 2016 m. lapkričio 18 d. aptariamasis Parlamento biuro narys socialiniuose tinkluose paskelbė tokį komentarą: „Reikia milžiniško įžūlumo siekiant kiekvieną kartą pakenkti [Sąjungos] reputacijai, kai tuo pačiu metu neteisėtai gaunama [Sąjungos] lėšų.“ Atsakydamas į trečiojo asmens komentarą socialiniuose tinkluose, šis biuro narys pridūrė: „Kalbu apie apgaulingą lėšų naudojimą!“
- 55 2016 m. lapkričio 21 d. Parlamento biuro posėdžio protokole, kuris pateikiamas Parlamento interneto svetainėje ir dėl kurio Bendrasis Teismas per posėdį pateikė Parlamentui klausimų, nurodoma, kad šis biuro narys dalyvavo susitikime ir diskusijose, po kurių buvo priimtas ginčijamas sprendimas dėl 2015 finansinių metų. Be to, remiantis šiuo protokolu, šiuo darbotvarkės klausimu diskusijoje poziciją išdėstė tik šis biuro narys, o tai leidžia konstatuoti, kad šis asmuo atliko aktyvų vaidmenį debatuose, nors ginčijamas sprendimas buvo priimtas atsižvelgiant į Parlamento Generalinio sekretoriaus pasiūlymą.
- 56 Todėl reikia pažymėti, kad šis Parlamento biuro narys išsakė teiginius, kurie, išorės stebėtojo požiūriu, leidžia daryti išvadą, kad jis lėmė tai, kaip bus išspręstas klausimas, prieš priimant ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų. Iš tikrųjų aptariamuose teiginiuose ne tik konstatuojama, kad kyla taikytinų taisyklių pažeidimo rizika, bet ir nurodoma, kad lėšų gavimas buvo „neteisėtas“ ir „apgaulingas“. Be to, nors šis narys nevykdė pranešėjo ar pirmininko funkcijos, Parlamentas per teismo posėdį pripažino, kad aptariamasis narys kartu su kitu nariu biure buvo atsakingi už bylų, susijusių su Europos politinių partijų finansavimu, priežiūrą.
- 57 Be to, neįtikina triplike Parlamento nurodyti argumentai, kad šie komentarai buvo pateikti tik vieno jo biuro nario ir tiesiog įrodo, jog aptariamasis narys buvo išnagrinėjęs klausimą ir jau nusprendęs, kaip balsuos.
- 58 Pirma, tai, kad abejonės dėl nešališkumo susijusios tik su vienu kolegialaus organo, kurį sudaro penkiolika narių, asmeniu, nebūtinai turi lemiamą reikšmę, atsižvelgiant į tai, kad šis asmuo galėjo daryti lemiamą įtaką pasitarimuose (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2015 m. balandžio 23 d. EŽTT Sprendimo *Morice prieš Prancūziją*, CE:ECHR:2015:0423JUD 002936910, 89 punktą). Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip matyti iš protokolo, aptariamasis narys atliko aktyvų vaidmenį per biuro susitikimą (žr. šio sprendimo 55 punktą).
- 59 Antra, dėl Parlamento argumento, kad nagrinėjamuose pareiškimuose tiesiog nurodoma, kaip balsuos atitinkamas jo biuro narys, reikia pažymėti, kad svarbu ne tik tai, kad biuras priimtų savo sprendimus nešališkai, bet ir tai, kad jis suteiktų pakankamas garantijas siekiant užkirsti kelią bet kokioms pagrįstoms abejonėms šiuo klausimu, kaip nustatyta šio sprendimo 43 punkte nurodytoje jurisprudencijoje. Atsižvelgiant į kategorišką ir nedviprasmišką šių pareiškimų, suformuluotų prieš priimant ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, turinį, reikia konstatuoti, kad šiuo atveju buvo rimtai pakenkta nešališkumui.
- 60 Šiomis aplinkybėmis Parlamentas negali pagrįstai teigti, kad jo biuro narys, padaręs aptariamus pareiškimus, galėjo išreikšti asmeninę savo nuomonę, nes sprendimą priimančio kolegialaus organo nariai iš principo negali viešai reikšti asmeninės nuomonės dėl nagrinėjamos bylos, kitaip nešališkumo reikalavimas netektų prasmės.
- 61 Iš tiesų Parlamentas turi suteikti pakankamas garantijas, kad nekiltų jokių abejonų dėl jo narių nešališkumo priimant administracinius sprendimus, o tai reiškia, kad nariai turi susilaikyti nuo viešų teiginių, susijusių su tuo, ar Europos politinės partijos tinkamai administruoja skirtas lėšas, kai bylos dar nagrinėjamos.

- 62 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti pirmojo pagrindo, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, pirmai daliai.

Dėl Reglamento (EB) Nr. 2004/2003 7–9 straipsnių tariamo pažeidimo

- 63 Antrajame pagrinde, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, ieškovė teigia, kad Parlamentas pažeidė Reglamento Nr. 2004/2003 7–9 straipsnius, kai nusprendė, kad tam tikros išlaidos neatitinka reikalavimų, nes buvo panaudotos nacionalinėms politinėms partijoms ir referendumo kampanijai finansuoti. Konkrečiai kalbant, ji ginčija išvadas dėl reikalavimų neatitikimo, susijusias su, pirma, tam tikrų apklausų Jungtinėje Karalystėje finansavimu, antra, mokėjimais, atliktais trimis konsultantams Jungtinėje Karalystėje, ir, trečia, tam tikrais mokėjimais, susijusiais su *Parti populaire de Belgique* (Belgijos liaudies partija). Ketvirta, ji ginčija minėto sprendimo pagrįstumą tiek, kiek pagal jį išmokos tiekėjui laikomos neatitinkančiomis reikalavimų dėl tariamo interesų konflikto.
- 64 Atsižvelgiant į išvadą, padarytą išnagrinėjus pirmąjį pagrindą, pateiktą grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, šioje byloje Bendrasis Teismas mano, kad nagrinėjant antrąjį ieškinio pagrindą reikia priimti sprendimą tik dėl kaltinimo, susijusio su išlaidų, patirtų 2015 m. gruodžio mėn. atliekant apklausą septyniose valstybėse narėse, pripažinimu neatitinkančiomis reikalavimų.
- 65 Ieškovė ginčija Parlamento aiškinimą, kad septyniose valstybėse narėse atliktos apklausos finansavimas prieštarauja Reglamento Nr. 2004/2003 7 straipsnio 1 daliai, susijusiai su draudimu netiesiogiai finansuoti nacionalinę politinę partiją. Be to, ji nesutinka su tuo, kad išlaidos, susijusios su šia apklausa, gali būti pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų dėl minėto reglamento 8 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatyto draudimo finansuoti referendumų kampanijas.
- 66 Parlamentas ginčija ieškovės argumentus.
- 67 Parlamentas pabrėžia, kad po Jungtinės Karalystės parlamento rinkimų 2015 m. birželio–gruodžio mėn. atliktos apklausos iš dalies buvo susijusios su nacionalinės politikos klausimais, visų pirma su referendumu dėl „Brexit’o“. Triplike jis teigia, kad septyniose valstybėse narėse atliktoje apklausoje buvo klausimų, susijusių su Jungtinės Karalystės priklausymu Sąjungai ir su apklausiamųjų pozicija referendumo dėl „Brexit’o“ atžvilgiu.
- 68 Per posėdį atsakydamas į Bendrojo Teismo klausimus Parlamentas nurodė, kad septyniose valstybėse narėse atliktoje apklausoje buvo sutelktas dėmesys į Jungtinę Karalystę ir iš esmės ta apklausa buvo susijusi su referendumu dėl „Brexit’o“ UKIP naudai.
- 69 Kiek tai susiję su po Jungtinės Karalystės Parlamento rinkimų 2015 m. birželio–gruodžio mėn. atliktomis apklausomis, iš ginčijamo sprendimo dėl 2015 finansinių metų matyti, kad su jomis susijusios išlaidos buvo pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų dėl dviejų priežasčių, t. y. Reglamento Nr. 2004/2003 7 straipsnio 1 dalyje numatyto draudimo netiesiogiai finansuoti nacionalinę politinę partiją ir to paties reglamento 8 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatyto draudimo finansuoti referendumų kompanijas. Iš tiesų, remiantis minėtu sprendimu, šios apklausos buvo susijusios visų pirma su referendumu dėl „Brexit’o“, o kai kurios iš jų buvo susijusios ir su nacionalinės politikos klausimais.
- 70 Remiantis Reglamento Nr. 2004/2003 7 straipsnio 1 dalimi, Europos politinių partijų finansavimui skirtos lėšos iš Sąjungos bendrojo biudžeto arba iš bet kokio kito šaltinio negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai naudojamos kitoms politinėms partijoms, visų pirma nacionalinėms partijoms ar kandidatams, finansuoti.

- 71 Reikia priminti, kad nacionalinė partija netiesiogiai finansuojama, kai ji gauna finansinę naudą, nepaisant to, kad nėra jokio tiesioginio lėšų pervedimo, pavyzdžiui, išvengdama tam tikrų išlaidų, kurių kitu atveju būtų patirta (2018 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Mouvement pour une Europe des nations et des libertés / Parlamentas*, T-829/16, dėl kurio pateiktas apeliacinis skundas, EU:T:2018:840, 72 punktą). Atliekant šį vertinimą reikia atsižvelgti į visus duomenis, visų pirma susijusius su laiku, geografija ir finansuojamo akto turiniu (šiuo klausimu žr. 2018 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Mouvement pour une Europe des nations et des libertés / Parlamentas*, T-829/16, dėl kurio pateiktas apeliacinis skundas, EU:T:2018:840, 83 punktą).
- 72 Dėl draudimo finansuoti referendumų kompanijas reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 2004/2003 8 straipsnio ketvirtojoje pastraipoje nustatyta, jog reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis negali būti finansuojamos referendumų kompanijos.
- 73 Be to, 2016 m. gegužės 9 d. sprendime Parlamento biuras pažymėjo, kad tai, ar Europos politinės partijos veikla reiškia referendumo kompaniją, konkrečiai priklauso nuo tam tikrų sąlygų, t. y. pirma, ar apie galimą tokio referendumo surengimą jau buvo pranešta visuomenei, net jeigu apie jį dar nebuvo oficialiai paskelbta, antra, ar yra tiesioginis ir akivaizdus ryšys tarp politinės partijos nagrinėjamos veiklos ir referendume keliamo klausimo, trečia, ar politinės partijos nagrinėjama veikla ir numatyta referendumo data yra artimos laiko požiūriu, netgi oficialiai. Reikia pažymėti, kad Parlamentas neginčija, jog ginčijamame sprendime dėl 2015 finansinių metų yra taikomi 2016 m. gegužės 9 d. biuro sprendime nurodyti kriterijai.
- 74 Atsižvelgiant į šiuos argumentus reikia išnagrinėti ginčijamo sprendimo dėl 2015 finansinių metų pagrįstumą tiek, kiek juo išlaidos, susijusios su septyniose valstybėse narėse atlikta apklausa, pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų.
- 75 Iš dokumento, kuriame pateikiami septyniose valstybėse narėse atliktos apklausos rezultatai, matyti, kad ji buvo atlikta Belgijoje, Prancūzijoje, Vengrijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje, Švedijoje ir Jungtinėje Karalystėje, ir kiekvienoje valstybėje buvo tiriama maždaug 1 000 asmenų imtis. Klausimai, kurie buvo tie patys septyniose valstybėse narėse, buvo susiję su šių valstybių narių priklausymu Sąjungai, dalyvių balsavimu per galimą referendumą dėl priklausymo Sąjungai, priklausymo Sąjungai sąlygų reforma, Vokietijos Federacinės Respublikos vykdomu pabėgėlių krizės valdymu, pabėgėlių priėmimu kiekvienoje iš septynių valstybių narių, grėsmėmis saugumui šiose valstybėse narėse, septynių valstybių narių dalyvavimu Sąjungos karinėse pajėgose ir su Šengeno zona.
- 76 Pirma, reikia konstatuoti, kad septyniose valstybėse narėse atliktos apklausos dalis, susijusi su Jungtine Karalyste, patenka į Reglamento Nr. 2004/2003 8 straipsnio ketvirtojo pastraipoje numatyto draudimo finansuoti referendumų kompanijas taikymo sritį, nes su referendumo surengimu Jungtinėje Karalystėje susiję teisės aktai galiausiai buvo patvirtinti 2015 m. gruodžio mėn., t. y. vykdamas minėtą apklausą, ir kad šios dalies turinys iš esmės buvo glaudžiai susijęs su šiuo referendumu.
- 77 Kita vertus, reikia konstatuoti, kad šie samprotavimai netaikytini šešiose kitose valstybėse narėse, kuriose tuo metu nebuvo numatytas joks referendumas, atliktos apklausos daliai. Be to, Parlamentas neteigė ir juo labiau neįrodė, kad ši dalis galėjo būti kaip nors naudinga referendumo kompanijai dėl „Brexīt'o“ Jungtinėje Karalystėje. Todėl šiuo požiūriu ši apklausos dalis negali būti laikoma susijusia su referendumo kompanijos finansavimu.
- 78 Antra, kiek tai susiję su draudimu netiesiogiai finansuoti nacionalinę politinę partiją, reikia atmesti Parlamento argumentą, kad apklausos dalis, susijusi su kitomis šešiomis valstybėmis narėmis, turi kokios nors naudos UKIP. Nebuvo įrodyta, kad minėtos dalies turinys galėtų būti kaip nors naudingas UKIP. Be to, reikia pabrėžti, kad ši dalis buvo atlikta ne Jungtinėje Karalystėje, bet kitose šešiose valstybėse narėse, kuriose UKIP nėra įsteigta.
- 79 Turint omenyje tai, kas išdėstyta, šiam kaltinimui reikia pritarti.

- 80 Atsižvelgiant į šio sprendimo 62 ir 79 punktuose pateiktas išvadas, reikia panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų.

Dėl prašymo panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų

- 81 Grįsdama prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų ieškovė nurodo tris pagrindus, susijusius su, pirma, gero administravimo principo ir teisės į gynybą pažeidimu, antra, 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012, p. 1; toliau – Finansinis reglamentas) 134 straipsnio ir 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 dėl Reglamento Nr. 966/2012 taikymo taisyklių (OL L 362, 2012, p. 1, toliau – Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklės) 206 straipsnio pažeidimu ir, trečia, proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu.

Dėl gero administravimo principo ir teisės į gynybą tariamo pažeidimo

- 82 Pirmąjį ieškinio pagrindą, pateiktą grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, sudaro dvi dalys. Pirmoje dalyje ieškovė tvirtina, kad Parlamentas pažeidė gero administravimo principą ir Chartijos 41 straipsnį. Šiuo klausimu ji nurodo šio sprendimo 23 punkte minėtus argumentus, išdėstytus pirmojo pagrindo, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti sprendimą dėl 2015 finansinių metų, pirmoje dalyje.
- 83 Pirmojo pagrindo, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, antroje dalyje ieškovė nurodo teisės į gynybą, visų pirma teisės būti išklaustyti, garantuojamos pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktą ir tuo metu galiojusių Parlamento darbo tvarkos taisyklių 224 straipsnį, pažeidimą. Grįsdama šią dalį ieškovė pirmiausia nurodo šio sprendimo 25 punkte minėtus argumentus, išdėstytus pirmojo pagrindo, pateikto grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, antroje dalyje. Antra, ji priduria, kad ginčijamas sprendimas dėl 2017 finansinių metų grindžiamas išorės auditorių „papildoma nuomone“ dėl jos finansinio gyvybingumo, kuri jai nebuvo perduota ir kurios ji negalėjo komentuoti. Trečia, ji tvirtina, kad šis ginčijamas sprendimas turėjo jai neigiamo poveikio, nes ji negalėjo gauti prašomos banko garantijos, o galiausiai tai lėmė jos likvidavimą 2017 m. balandžio 26 d.
- 84 Parlamentas ginčija ieškovės argumentus.
- 85 Reikia pažymėti, kad, kiek tai susiję su pirmojo pagrindo, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti sprendimą dėl 2017 finansinių metų, pirma dalimi, ieškovė nurodo argumentus, išdėstytus prašyme panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, tačiau nesiremia nešališkumo stoka, kurią parodo Parlamento biuro nario teiginiai, išdėstyti prieš priimant ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų.
- 86 Kiek ieškovė remiasi Parlamento biuro nešališkumo stoka dėl jo sudėties, pirmojo pagrindo, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti sprendimą dėl 2017 finansinių metų, pirmą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą dėl tų pačių priežasčių, kokios išdėstytos šio sprendimo 40–50 punktuose.
- 87 Kalbant apie pirmojo pagrindo, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, antrą dalį, susijusią su teisės būti išklaustyti pažeidimu, iš pradžių reikia pažymėti, kad, remiantis tuo metu galiojusių Parlamento darbo tvarkos taisyklių 224 straipsnio 1 dalimi, Parlamento biuras priima sprendimą dėl Europos politinės partijos pateikto prašymo dėl finansavimo. Be to, pagal to paties straipsnio 5 dalį, išskyrus 1 ir 4 dalyse nurodytus atvejus, prieš priimdamas sprendimą biuras išklauso atitinkamos politinės partijos atstovus.

- 88 Todėl konstatuotina, kad tuo metu galiojusių Parlamento darbo tvarkos taisyklių 224 straipsnis nesuteikia politinėms partijoms konkrečios teisės būti išklaustyomis prieš Parlamento biurui priimant sprendimą dėl jų prašymų dėl finansavimo.
- 89 Nepaisant šios išvados, susijusios su tuo metu galiojusių Parlamento darbo tvarkos taisyklių 224 straipsniu, reikia išnagrinėti, ar šios bylos aplinkybėmis ieškovė teisėtai gali remtis teise būti išklaustyta, tiesiogiai kylančia iš Chartijos 41 straipsnio 2 dalies. Iš jurisprudencijos matyti, kad teisės į gynybą užtikrinimas yra pagrindinis Sąjungos teisės principas, kurio turi būti paisoma net kai nėra reglamentuojamųjų teisės aktų arba kai taikytinuose teisės aktuose toks reikalavimas nėra aiškiai numatytas (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, 86 punktą ir 1999 m. liepos 9 d. Sprendimo *New Europe Consulting ir Brown / Komisija*, T-231/97, EU:T:1999:146, 42 punktą).
- 90 Kai asmuo pateikia prašymą Sąjungos institucijai, visų pirma prašymą dėl finansavimo, iš principo turi būti laikoma, kad teisės būti išklaustyta buvo laikytasi, jei pasibaigus procedūrai institucija sprendimą priima remdamasi pareiškėjo pateikta informacija, papildomai nesuteikdama jam galimybės būti išklaustyta ir pateikti daugiau argumentų nei tie, kuriuos jis galėjo nurodyti pateikdamas prašymą (šiuo klausimu žr. 1995 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Windpark Groothusen / Komisija*, T-109/94, EU:T:1995:211, 48 punktą ir 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *AEDEC / Komisija*, T-91/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:477, 24 punktą; šiuo klausimu pagal analogiją taip pat žr. 2014 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Euris Consult / Parlamentas*, T-637/11, EU:T:2014:237, 119 punktą).
- 91 Vis dėlto išimtiniais atvejais galima remtis teisės būti išklaustyta pažeidimu, kai Sąjungos institucija remiasi faktiniais ar teisiniais argumentais, apie kuriuos pareiškėjas nežinojo, arba įrodymais, kurių jis nepateikė (šiuo klausimu žr. 1995 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Windpark Groothusen / Komisija*, T-109/94, EU:T:1995:211, 48 punktą; 2014 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Euris Consult / Parlamentas*, T-637/11, EU:T:2014:237, 119 punktą ir 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *AEDEC / Komisija*, T-91/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:477, 24 punktą), arba kai ji kaltina pareiškėją tam tikru elgesiu nesuteikdama jam galimybės veiksmingai pareikšti savo nuomonės (šiuo klausimu žr. 1999 m. liepos 9 d. Sprendimo *New Europe Consulting ir Brown / Komisija*, T-231/97, EU:T:1999:146, 5, 42–44 punktus). Be to, reikia pažymėti, kad procedūrose dėl muitų sumokėjimo buvo nuspręsta, jog buvo pažeista teisė į gynybą, kai ieškovas neturėjo galimybės pareikšti savo nuomonės dėl ginčijamame akte nurodytų faktų ar dokumentų reikšmingumo (šiuo klausimu žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Technische Universität München*, C-269/90, EU:C:1991:438, 25 punktą; 1998 m. vasario 19 d. Sprendimo *Eyckeler & Malt / Komisija*, T-42/96, EU:T:1998:40, 86–88 punktus ir 1998 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Primex Produkte Import-Export ir kt. / Komisija*, T-50/96, EU:T:1998:223, 63–71 punktus).
- 92 Atsižvelgiant būtent į šiuos svarstymus reikia nagrinėti ieškovės pateiktą kaltinimą.
- 93 Nagrinėjamu atveju, pirma, ginčijamas sprendimas dėl 2017 finansinių metų neabejotinai yra ieškovei taikoma individuali priemonė, kaip tai suprantama pagal Chartijos 41 straipsnio 2 dalį.
- 94 Antra, priešingai, nei teigia Parlamentas, tai yra jai nepalanki priemonė, nes sprendime skirti finansavimą yra nustatytos sąlygos, kurios reiškia nemenkas išlaidas, t. y. pareiga pateikti banko garantiją ir išankstinio finansavimo apribojimas 33 % maksimalios dotacijos sumos (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 1974 m. spalio 23 d. Sprendimo *Transocean Marine Paint Association / Komisija*, 17/74, EU:C:1974:106, 15–17 punktus dėl teisės būti išklaustyta pažeidimo, taikant išimtį, kai nustatomos tam tikros sąlygos, remiantis nuostata, kuri tapo SESV 101 straipsnio 3 dalimi).
- 95 Trečia, ieškovė tvirtina, kad ginčijamas sprendimas dėl 2017 finansinių metų yra grindžiamas išorės auditorių „papildoma nuomone“ dėl finansinio gyvybingumo, kuri jai nebuvo perduota ir kurios ji negalėjo komentuoti.

- 96 Šiuo klausimu, nors Parlamentas pripažįsta, kad ieškovei neperdavė nagrinėjamos „papildomos nuomonės“ prieš priimdamas ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, reikia pažymėti, kad 2016 m. lapkričio 10 d. ir gruodžio 5 d. Parlamento Generalinio sekretoriaus raštuose, kuriais biuras raginamas priimti ginčijamus sprendimus ir kuriuos pateikė pati ieškovė, buvo kalbama apie išorės auditorių abejones ieškovės finansiniu gyvybingumu. Paklausta per teismo posėdį ieškovė teigė, kad 2016 m. lapkričio 10 d. Generalinio sekretoriaus rašto kopiją gavo tą patį mėnesį. Be to, šios abejones ieškovės finansiniu gyvybingumu taip pat buvo išdėstytos 2016 m. balandžio 18 d. išorės auditorių audito ataskaitoje, o ieškovė šiems auditoriams skirtame 2016 m. gegužės 10 d. rašte pripažino, kad yra su ta ataskaita susipažinusi.
- 97 Todėl, atsižvelgiant į tai, kad ieškovė jau žinojo apie abejones jos finansiniu gyvybingumu, kurios lėmė ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, ji neturi pagrindo remtis teisės būti išklausytai dėl faktinių aplinkybių, apie kurias ji jau žinojo prieš priimant ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, pažeidimu.
- 98 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia kaip nepagrįstą atmesti pirmąjį pagrindą, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų.

Dėl Finansinio reglamento 134 straipsnio ir Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 206 straipsnio tariamo pažeidimo

- 99 Antruoju pagrindu, pateiktu grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, ieškovė tvirtina, kad išankstinio finansavimo apribojimas 33 % maksimalios dotacijos sumos su sąlyga, kad bus pateikta banko garantija, prieštarauja Finansinio reglamento 134 straipsniui ir Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 206 straipsniui.
- 100 Šiuo klausimu ieškovė teigia, kad Finansinio reglamento 134 straipsnis ir Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 206 straipsnis turi būti aiškinami atsižvelgiant į Finansinio reglamento 204j straipsnį, įtrauktą 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1142/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012, kiek tai susiję su Sąjungos politinių partijų finansavimu (OL L 317, 2014, p. 28). Ji mano nebuvusi nė vienoje situacijoje, kurioje pagal šią nuostatą galima reikalauti pateikti banko garantiją.
- 101 Ieškovė priduria, kad išankstinio finansavimo apribojimas 33 % maksimalios dotacijos sumos su sąlyga, kad bus pateikta banko garantija, yra akivaizdžiai klaidingas, nes ginčijamas sprendimas dėl 2017 finansinių metų buvo priimtas atsižvelgiant į jos finansinę padėtį 2015 m. pabaigoje, o ne minėtų priemonių priėmimo momentu, t. y. 2016 m. gruodžio mėn. Tai patvirtino išorės auditorius. Jos teigimu, 2016 m. gruodžio mėn. jos finansinė padėtis buvo gera. Konkrečiai kalbant, ji teigia, kad gavo potencialių paramos teikėjų įsipareigojimų ir kad kelios nacionalinės delegacijos sutiko padidinti savo įnašus sumomis nuo 30 000 iki 100 000 EUR.
- 102 Galiausiai ieškovė pakartoja, kad Parlamento atsižvelgimas į išorinio audito ataskaitą dėl jos finansinio gyvybingumo, kuri jai nebuvo perduota, pažeidžia teisę į gynybą.
- 103 Parlamentas ginčija ieškovės argumentus.
- 104 Pagal Finansinio reglamento 134 straipsnio „Išankstinio finansavimo garantija“ 1 dalį, jeigu nustatoma, kad tai tinkama ir proporcinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas kiekvienu konkrečiu atveju, atlikęs rizikos analizę, siekdamas apriboti su išankstinio finansavimo sumomis susijusią riziką, gali reikalauti, kad gavėjas iš anksto pateiktų garantiją.

- 105 Kaip nustatyta Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 206 straipsnio 1 dalyje, siekiant riboti su išankstinio finansavimo išmoka susijusią finansinę riziką, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, gali arba pareikalauti, kad naudos gavėjas iš anksto pateiktą garantiją, kuri atitiktų išankstinio finansavimo sumą, išskyrus mažos vertės dotacijas, arba suskaidyti išmoką į kelias dalis.
- 106 Be to, iš 2004 m. kovo 29 d. biuro sprendimo 6 straipsnio matyti, kad, išskyrus tuos atvejus, kai Parlamento biuras nusprendžia priešingai, gavėjams per penkiolika dienų nuo sprendimo skirti dotaciją priėmimo pervedama viena dalis dotacijos kaip išankstinio mokėjimo išmokos ir ji lygi 80 % maksimalios dotacijos sumos. Iš anksto finansuoti 100 % maksimalios dotacijos sumos galima, jei gavėjas pateikia išankstinio finansavimo garantiją pagal Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 206 straipsnį, kuri apima 40 % skirtos dotacijos.
- 107 Iš šio sprendimo 104–106 punktuose nurodytų nuostatų matyti, kad Parlamentas turi įgaliojimus, pirma, reikalauti pateikti banko garantiją ir, antra, apriboti išankstinio finansavimo sumą, siekiant sumažinti finansinę riziką Sąjungai, susijusią su išankstinio finansavimo suteikimu.
- 108 Išnagrinėjus šio sprendimo 104–106 punktuose nurodytas nuostatas matyti, kad Parlamentas turi diskreciją, pirma, nustatyti, ar Sąjungai kyla finansinė rizika, ir, antra, priimti atitinkamas priemones, kurios būtinos siekiant apsaugoti Sąjungą nuo šios rizikos. Konkrečiai Parlamentas turi diskreciją nuspręsti, ar reikia derinti dvi šio sprendimo 107 punkte minėtas priemonių rūšis ir prireikus nustatyti išankstinio finansavimo sumą.
- 109 Atsižvelgiant į šiuos principus reikia išnagrinėti ieškovės argumentus, pateiktus išdėstant antrąjį pagrindą, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų.
- 110 Pirma, kaip teisingai teigia Parlamentas, reikia konstatuoti, kad Finansinio reglamento 204j straipsnis, įtrauktas Reglamentu Nr. 1142/2014, netaikomas šios bylos faktinėms aplinkybėms. Iš tiesų, remiantis šio reglamento 2 straipsniu, jis taikomas tik nuo 2017 m. sausio 1 d. Bet kuriuo atveju ieškovės pateiktas minėtos nuostatos aiškinimas yra klaidingas, nes iš jos teksto matyti, kad Parlamentas gali reikalauti pateikti išankstinę garantiją, kai atitinkamai politinei partijai kyla tiesioginė rizika bankrutuoti ar būti likviduoti, o ne tik tada, kai ji jau yra tokioje situacijoje.
- 111 Antra, 2016 m. gruodžio 12 d., t. y. ginčijamo sprendimo dėl 2017 finansinių metų priėmimo metu, Parlamentas nepadarydamas klaidos atsižvelgė į tik keliomis dienomis anksčiau, t. y. 2016 m. lapkričio 21 d., priimtą ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, kuriuo 500 615,55 EUR suma pripažinta neatitinkančia reikalavimų ir kuriuo pareikalauta sugrąžinti 172 654,92 EUR. Be to, Parlamentas nesuklydo, kai remdamasis turima informacija atsižvelgė į išorės auditoriaus „papildomą nuomonę“, kurioje buvo išreikštos abejonės dėl ieškovės finansinio gyvybingumo, nesant papildomų nuosavų išteklių.
- 112 Be to, net jeigu per 2016 m. gruodžio 6 d. ieškovės valdybos ir tos pačios dienos visuotinių akcininkų susirinkimą buvo diskutuojama dėl būtinybės gauti 100 000 EUR papildomų lėšų, šių susitikimų protokole nėra duomenų, kurie leistų pagrįstai tikėtis, kad tokia suma bus gauta.
- 113 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Parlamentas, nepadarydamas akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo manyti, jog Sąjungai kyla finansinė rizika dėl dotacijos 2017 finansiniams metams galimo skyrimo ieškovei.
- 114 Ieškovės argumentą, kad buvo pažeista teisė į gynybą, kiek tai susiję su „papildoma nuomone“, kuriuo pakartojama pirmojo pagrindo, pateikto grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, antra dalis, reikia atmesti dėl tų pačių priežasčių, kurios išdėstytos šio sprendimo 87–95 punktuose.

115 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, antrąjį pagrindą, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl proporcingumo ir vienodo požiūrio principų tariamo pažeidimo

116 Trečiajame pagrinde, pateiktame grindžiant prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų, ieškovė nurodo, pirma, proporcingumo principo pažeidimą ir, antra, vienodo požiūrio principo pažeidimą.

117 Pirma, ieškovė tvirtina, kad ginčijamas sprendimas dėl 2017 finansinių metų prieštarauja proporcingumo principui, nes Parlamentas galėjo numatyti alternatyvias priemones, pavyzdžiui, dotacijos atšaukimą, jei jos gavėjas bankrutuoja arba yra likviduojamas, ar kitą alternatyvą – tiesiog apriboti išankstinį finansavimą 33 % dotacijos sumos, nereikalaujamas banko garantijos.

118 Antra, ieškovė nurodo, kad buvo pažeistas vienodo požiūrio principas, nes Parlamentas paprašė kitų gavėjų, kurių finansinis gyvybingumas taip pat kėlė klausimų, pasiūlyti jų finansinės padėties pagerinimo priemones. Nors tai buvo numatyta, Parlamentas jai nepasiūlė šios galimybės ir tiesiogiai nusprendė apriboti išankstinio finansavimo sumą su sąlyga, kad bus pateikta banko garantija.

119 Parlamentas ginčija ieškovės argumentus.

120 Pirma, reikia priminti, kad pagal proporcingumo principą, kuris yra vienas iš bendrųjų Sąjungos teisės principų, reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina atitinkamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, todėl, kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią (2009 m. birželio 11 d. Sprendimo *Agrana Zucker*, C-33/08, EU:C:2009:367, 31 punktą).

121 Kaip nurodyta šio sprendimo 107 ir 108 punktuose, iš šioje byloje taikytinų nuostatų matyti, kad Parlamentas turi diskreciją nustatyti, pirma, tai, ar Sąjungai kyla finansinė rizika, ir, antra, tinkamas ir būtinas priemones Sąjungai nuo šios rizikos apsaugoti.

122 Pateikdama šį pagrindą ieškovė ginčija Parlamento priimtų priemonių, t. y. išankstinio finansavimo apribojimo 33 % visos dotacijos sumos, kartu reikalaujant pateikti banko garantiją, būtinumą.

123 Reikia konstatuoti, kad ieškovės nurodytos alternatyvios priemonės neleido Sąjungos finansinių interesų apsaugoti taip pat kaip Parlamento priimtoms priemonėms. Iš tiesų, dotacijos atšaukimas, jei jos gavėjas bankrutuoja ar yra likviduojamas, neleidžia užtikrinti, kad Parlamentas galės susigrąžinti išmokėtas lėšas. Tas pats pasakytina ir apie paprasčiausią išankstinio finansavimo apribojimą 33 % dotacijos sumos, nereikalaujant banko garantijos, nes juo nebūtų užtikrintas Parlamento išmokėtų lėšų susigrąžinimas.

124 Todėl, atsižvelgiant į Parlamento diskreciją nustatyti tinkamas ir būtinas priemones siekiant apsaugoti Sąjungą nuo finansinės rizikos, reikia atmesti ieškovės kaltinimą, grindžiamą proporcingumo principo pažeidimu.

125 Antra, reikia priminti, kad vienodo požiūrio principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurio konkretni išraiška yra nediskriminavimo principas. Pagal šį principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, išskyrus atvejus, kai toks požiūris yra objektyviai pateisinamas (2017 m. liepos 5 d. Sprendimo *Fries*, C-190/16, EU:C:2017:513, 29 ir 30 punktai).

- 126 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, pirma, iš 2016 m. gruodžio 12 d. Parlamento biuro susitikimo, per kurį buvo priimtas ginčijamas sprendimas dėl 2017 finansinių metų, protokolo matyti, jog šis biuras priėmė panašias priemones dėl finansinės rizikos sumažinimo dėl septynių gavėjų, įskaitant ieškovę.
- 127 Be to, nors tiesa, kad, kaip nurodyta 2016 m. rugsėjo 5 d. Generalinio sekretoriaus rašte Parlamento biurui, susijusiame su kitais gavėjais, ir jo 2016 m. lapkričio 10 d. rašte, susijusiame su ieškove, Parlamentas ketino prašyti tam tikrų gavėjų imtis jų finansinės padėties pagerinimo priemonių, nagrinėjant prašymus skirti dotaciją už 2017 finansinius metus ši galimybė buvo numatyta visiems gavėjams. Be to, nėra informacijos, kad Parlamentas šią galimybę suteikė tam tikriems gavėjams, tačiau nesuteikė ieškovei.
- 128 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti ieškovės kaltinimą, susijusį su vienodo požiūrio principo pažeidimu, todėl kaip nepagrįstas turi būti atmestas visas trečiasis pagrindas, kuriuo grindžiamas prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų.
- 129 Vadinas, prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 130 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Kadangi šioje byloje buvo patenkintas tik prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2015 finansinių metų, o prašymas panaikinti ginčijamą sprendimą dėl 2017 finansinių metų buvo atmestas, reikia nuspręsti, kad kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2016 m. lapkričio 21 d. Parlamento sprendimą, kuriuo tam tikros išlaidos pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų siekiant gauti 2015 finansinių metų dotaciją.**
- 2. Atmesti prašymą panaikinti 2016 m. gruodžio 12 d. Parlamento sprendimą FINS-2017-13 dėl 2017 finansinių metų dotacijos skyrimo ieškovei.**
- 3. *Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL* ir Europos Parlamentas padengia savo bylinėjimo išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.**

Collins

Kancheva

Barents

Passer

De Baere

Paskelbtas 2019 m. lapkričio 7 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.